

Drie brieven van George Thomas Congreve (1791-1861), deacon bij J.C. Philpot

vertaald uit de Gospel Standard door Ruben Bolier

1.

Redacteur J.C. Philpot: De lieve goede man die onderstaande aangename, diep bevindelijke brief schreef, waar een goede reuk vanuit gaat, is gegaan naar het eeuwige genot van die gezegende Heere in Wie hij zo geloofde en Die hij zo liefhad toen hij nog hier beneden was. Hij stierf op vrijdag 26 april, 69 jaren oud, nadat hij een maand ziek was geweest. Gedurende zijn ziekte werd hij op een aangename wijze en bijna onafgebroken begunstigd met de tegenwoordigheid van de Heere.

Mijn geliefde vriend,

Mijn benauwde ziel groet u in de Heere. Genade, barmhartigheid en vrede zij vermenigvuldigd.

Aangezien mijn gekwelde geest soms een klein beetje verlichting voelt wanneer ik door middel van een brief contact heb met degenen met wie ik een zoete, ernstige en heilige vereniging van de ziel gevoel, sta me dan toe, broeder, dat ik u nog een keer schrijf. Ik hoop dat dit nog een keer het geval mag zijn, als het naar de genadige, heilige wil en het welbehagen van mijn lieve, soevereine Heere is.

Ik dacht eens dat, als ik ooit tot de welgegronde, bevestigde hoop van mijn aandeel in Christus zou komen, dat ik dan nooit meer zou treuren of twijfelen. Maar nu weet mijn ziel wel beter, en zij heeft een getuige. Ik heb veel onfeilbare getuigenissen gehad van de Heere met betrekking tot mijn aandeel in Hem. Ook tot nu toe voel ik vaak zoete bewijzen van Zijn wonderbaarlijke goedertierenheid voor mij. Maar ondanks dit alles is mijn geloof zó zwak en mijn hart zó bedrieglijk, dat zodra Hij het gevoelige genot van Zijn lieflijke tegenwoordigheid van mij terugtrekt, en ophoudt gemeenschap te hebben met deze nietige worm, ik dan achterdocht, twijfel, vrees, jaloersheid en verdachtmakingen voel opkomen in mijn hart. Zo'n gevoelige duisternis en hardheid van het hart volgt er op, en ik ben dan zo gebonden en gevangen in mijn gebeden en overdenkingen, en ik voel zo weinig wil, hart of geneigdheid om te bidden, dat ik niet kan zeggen wat ik van mezelf moet denken. In die tijden voel ik me niet geschikt om een gezelschap van wie dan ook op te zoeken, of om iemand te schrijven, te zien of te spreken, en daar heb ik dan ook geen zin in. Ik zou me dan liever willen verstoppen voor stervelingen, als ik met mijn werk zou kunnen stoppen. Dan zou ik mijn leven in het verborgen kunnen weg-treuren, totdat de Heere weer verschijnt en mij het verlangen van mijn hart, [ten minste] gedeeltelijk, nog één keer opnieuw geeft. Want laat Hem mij geven wat Hij wil, mij begunstigen met wat Hij ook wil: steeds blijft mijn ziel wat meer begeren uit Zijn lieve handen. En wanneer Hij mij het meest begunstigt met hetgeen Hem behaagt aan mij te geven, om dan stil te zijn en mij terug te trekken van alle lawaai van de wereld en uit het gezichtsveld van elke sterveling te zijn, past mij nog het best. Mijn lieve vrienden doen er dan goed aan om met hun vriendelijke en dringende uitnodigingen te stoppen, hoewel ik hen daar wel heel erg dankbaar voor ben.

Verder worden de smarten van mijn hart dagelijks alleen maar groter. Zij zijn precies in verhouding met de overvloedige vreugde in mijn ziel, soms heb ik een dubbele mate van die smarten. Hoe hoger ik opstijg in mijn gevoelens, hoe dieper ik daarna in de diepten van ellende en smart wegzink. Ik bid om vermeerdering van het geloof, maar ik krijg een vermeerdering van beproevingen. Angst en smart in mijn geest wachten mij na elke vreugdevolle tijd van gemeenschap met God, 'uit de diepte van de hel'; de diepten van zonde, schuld en ellende. Hoe vaak staat er al niet in mijn ervaring een 'nog een keer' opgetekend! De zonde verwondt mijn hart. Ik zie op het enige Tegengif. Ik treur en ween in hoop. De schuld bevuilt mijn geweten. Ik pleit op de Naam en verdiensten van Jezus, en vlucht naar de fontein van Zijn bloed, en dat met onuitsprekelijk beven, angst, verwachting en verlangen. De ergste ellende buigt mijn zondezieke, benauwde ziel neer. Ik verlang en beef ervoor om de belofte van Zijn almachtige arm aan te grijpen, om zo de rust in te gaan. Zoals ik hiervoor met hart en mond Zijn grote lof gezongen heb, zo hoopt mijn ziel nog steeds om Hem weer te prijzen. Maar dit bevredigt mij niet. Terwijl mijn harp aan de wilgen gehangen is, antwoordt mijn bedroefde hart: 'Hoe kan ik het gezang des HEEREN zingen in een vreemd land?' Mijn Heere vertraagt het verhoren van mijn gebed en mijn ongelovige hart wordt onmiddellijk flauw en vermoeid van zo lang te wachten en uit te zien. Dan antwoordt Hij mij door tegenstrijdigheden en kruisen. Mijn opstandigheid van binnen zegt ertegen: 'Bid niet meer.' Maar zo gauw als het ongeloof zijn werk gedaan

heeft, doet een groter geworden gewicht van zorgen, schuld, zonde en wee mij opnieuw en opnieuw hardop roepen en treuren, totdat de verdrukking lijdzaamheid werkt (Rom. 5), en ik ertoe gebracht ben om mij te onderwerpen aan de Goddelijke soevereiniteit. Als ik op die manier ertoe gebracht ben om geduldig te waken, bidden en de tijd af te wachten die de Heere bepaald heeft en Zijn rechtvaardige, heilige en lieve wil te verdragen, dan ervaart en leert en voelt en weet en ziet mijn ziel meer en meer van Zijn getrouwheid, lankmoedigheid, goedheid, macht, liefde en barmhartigheid. Zij ziet, voelt en ervaart in meerdere mate de heerlijke wonderen die Zijn genade kan doen, totdat mijn hart en ziel overvloedige hoop, lof en dankzegging heeft aan de voeten van mijn lieve Verlosser, door de kracht van de Heilige Geest, tot lof van Zijn Naam, bij Wie en door Wie ik een verzegelde erfgenaam van de erfenis hierboven ben, en aangenomen ben in de Geliefde. Dan laat Jezus de hemelse dauw van Zijn liefde in mijn ziel druppen. En ik gooi in ruil daarvoor mijn alles voor Zijn voeten neer en ik vlieg in Zijn armen, waar ik ook alle ellenden, teleurstellingen en smarten snel vergoed krijg die ik in het wachten op Hem en Zijn Goddelijke welbehagen heb moeten verduren.

Zo werkt de verdrukking lijdzaamheid, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop, en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is. Mijn broeder, hoe gezegend is het om de waarheid van de ernstige, getrouwe woorden van God door gevoelige ervaring te leren. Wat spoort het weinige dat mij tot nu toe is geleerd mijn verlangende ziel toch nog steeds aan om zo meer en meer te weten over de verborgenheden van het Koninkrijk. O, met welke zoetheid en kracht drupten deze woorden toch in mijn ziel, toen mijn hart op het punt stond om te breken van de heftige verlangens daarnaar, op de andere morgen: *Dan zult u kennen, als u vervolgt de Heere te kennen.* (vgl. Hos. 6:3). ‘Zal ik kennen, Heere?’ antwoordde ik in tranen. ‘Dan ben ik er zeker van dat U mij bekwaam moet maken om U nog meer te kennen, anders zal ik, met zo’n bedrieglijk hart als ik heb, er zeker van zijn dat ik zal dralen op de weg, en uiteindelijk voor eeuwig om zal komen.’ Al de bitterheden bij elkaar, waarvan ik zeker ben dat die ermee vermengd worden, en die mijn beker zullen vullen in dit zondige, waardeloze leven, kunnen mijn ziel terug doen schrikken van het verlangen naar de hemelse zoetigheden van de liefde en godsdienst van Jezus Christus, mijn Heere, voor Wie ik het verlies van mijn wettische gerechtigheid en al de zogenaamde goedheid en verdiensten geleden heb. Ik reken dat alles, en alle dingen daarnaast, maar als drek, opdat ik Christus mag gewinnen en in Hem gevonden mag worden, bekleed met Zijn gerechtigheid en gewassen in Zijn bloed. Zo word ik, terwijl ik nog hier ben, geschikt gemaakt om voor eeuwig met Hem in de heerlijkheid te leven en te regeren. Mijn gezicht is vaak nat van tranen van vreugde en liefde als ik er aan denk hoe wonderlijk ik me zal voelen en daar zal verschijnen als ik daar eenmaal veilig aangekomen zal zijn, ver bij deze wereld van zonde en wee vandaan, ver van het geweergeschut van satan, om nooit meer te zondigen, nooit geen smart meer te hebben en om met Hem te zijn, Die mijn ziel liefheeft, om naar Zijn gelijkenis te stralen, en dat voor eeuwig.

Mijn lieve vriend, ooit vervloekte ik de dag waarop ik geboren was, en benijdde ik zelfs de redeloze dieren. Maar nu zegent mijn ziel God (soms zelfs door de liefde vervoerd) omdat Hij mij het leven en het bestaan gegeven heeft, en omdat Hij zo’n zoete en dierbare hoop in mijn hart opgesloten heeft.

*Wonders of grace to God belong;
Repeat His mercies in your song.*

*Wonderen van genade behoren aan God toe;
Zing steeds weer van Zijn genade in uw lied.*

Laat de lieve, zwakke heiligen van mijn Heere niet verflauwen of ontmoedigd worden omdat zij niet in die mate begunstigd zijn. Zouden zij zo gezegend willen zijn? Dan moeten zij eerst door grote verdrukkingen en angsten van lichaam en geest heen gaan. De jaren van smart, benauwdheid en verdrukking, zowel in de geest als in het lichaam, die ik heb geleden, de verliezen, kruisen, teleurstellingen, bespottingen, hoon, vervolging, harde woorden, verdrukkingen en beproevingen die ik gedragen heb; de jaren van gerustheid in Sion die over mijn hoofd gegaan en weer weggegaan zijn, samen met het verdriet, het bitter berouw, verschrikkingen, vrezes, het treuren, worstelen en geroep om vergeving, vrede en vrijheid. Dat voelde ik voordat deze gunsten weer in mijn ziel werden gebracht! Men moet niet denken dat deze dingen maar kleinigheidjes zijn, en toch ben ik er zeker van dat zij (in mindere of meerdere mate) velen te wachten staan, willen zij ooit

gebracht worden tot de ware vrijheid van het Evangelie. Daarom huilt mijn ziel vaak voor de Heere omwille van Zijn lieve Sion. Ik beef, opdat mijn eigen bedrieglijke, verraderlijke, zondige hart niet weer in die staat zal terugzakken. 'We kunnen de beginselen van de zonde weten, maar wie zal het einde ervan vertellen?' Wie kan de schrik des Heeren verdragen wanneer Hij opstaat om de zonde te straffen? Wilt U mij overeind houden? Dan zal ik veilig zijn. Maak mij levend en ik zal U aanroepen. Wend mijn gevangenis, breng mijn ziel uit de gevangenis, opdat ik U mag prijzen. Stort Uw Heilige Geest over mij uit, opdat ik meer mag weten, en meer mag voelen, en meer van de verborgenheden van God en Christus, van Zijn wil, liefde, tegenwoordigheid en bloed krachtig mag genieten. Openbaar Uzelf aan mij zoals U Zich niet aan de wereld openbaart, en verberg mij in Uw boezem totdat al mijn smarten, benauwdheden, zorgen en weeën over en voorbijgegaan zijn, en laat mij mezelf en al mijn zaken bij Uw lieve voeten achterlaten en geheel aan Uw genadige, soevereine en wijze beschikking overlaten en dat wij van geen andere wil weten dan die van U. Geef mij licht, leven, zalving en liefde, die voor eeuwig in mijn ziel opspringt, en de kracht om U te prijzen naar het verlangen van mijn hart, zodat ik voorbeeldig mag zijn voor mijn broeders en in leven en sterven Uw getuige mag zijn, in een zoete rust, in vrede en stilte, ja dat ik een monument van genade, liefde en barmhartigheid mag zijn tot Uw onsterfelijke lof en heerlijkheid. Dat Uw Sion heilig vlam mag vatten om de Heere voor eeuwig te zegenen voor de onderscheidende genade, die zo vrij verleend is, zonder geld en zonder prijs. Deze zaken vormen het wezen van het onophoudelijke geroep van mijn ziel, en dat nacht en dag, gedurende mijn waakzame ogenblikken, en tijdens mijn vrije tijd en ik hoop dat dat zo zal zijn totdat mijn stem zal zwijgen in de dood en het gebed van mijn hart veranderd zal zijn in lofprijzingen hierboven. Dan zal ik tevreden zijn, en dat volmaakt. En dat zal ik niet zijn tot dat moment. Loof de Heere.

Als de wereldling en ook de grote hoop van belijders slechts de helft wist van de pijnlijke tegenstrijdigheden en veranderingen die constant door mijn hart heengaan, dan ben ik er zeker van dat zij mij zouden neerzetten als de laagste van alle huichelaars. En als zij dat zouden doen, dan zou het mij bij tijden niets doen, want zij kunnen mij niet zwarter en vuiler voorstellen dan hoe ik mijzelf zie en voel. De Heere is mijn Getuige. En toch is er hoop voor iemand als ik. En mijn ziel wil ook geen ander offer dan het algenoegzame Offer van mijn lieve Heere Jezus Christus, dat geofferd is op Golgotha, naar de oude regels en het eeuwige besluit van Jehovah, en Zijn bepaling en voorkennis en het doel en de raad van Zijn wil zijn volkomen genoegzaam en genoeg voor mij, hoewel ik steeds maar weer opnieuw tegen Hem heb gezondigd. Hij heeft mijn ziel gewillig gemaakt op de dag van Zijn heirkraft om behouden te worden op Zijn Eigen manier en op Zijn Eigen voorwaarden, zoals ik hiervoor al gezegd heb tegen een zeer geliefde broeder. Hij heeft, door de Heilige Geest, steeds maar weer aan mijn geweten de kracht van het verzoenende, reinigende en vergevende bloed van de lieve Verlosser laten voelen. Zodat ik het getuigenis in mij voel dat Hij bekwaam en gewillig is om mij volkomen zalig te maken, en allen die, geleerd en beïnvloed door de Heilige Geest, ooit door Hem tot God zullen komen. Er kan en zal in de gewetens van Zijn tegenstanders, als zij in die staat zullen leven en sterven, een verschrikkelijke verwachting van het oordeel zijn, dat hen met een onuitblusselijk vuur zal verbranden. En toch kan mijn ziel niet vrezen dat dit mijn toestand zal zijn, hoewel ik beef voor anderen. Het besprenkelde bloed van Jezus, dat ik in mijn geweten voel, is een vredig teken voor mij. Terwijl ik dit nu opschrijf, smelt mijn ziel in liefde, verwondering en verbazing.

Maar wat loop ik nu af te dwalen? Vergeef me, mijn broeder, als ik u te lang opgehouden heb. Het gewicht waarmee het soms op mijn ziel gedrukt wordt om te schrijven naar mijn vrienden is groter dan ik kan dragen, zodat ik gedwongen ben om mijn geest wat te verlichten. En wanneer ik vervolgens begin, dan gooit satan zoveel hindernissen op de weg, en dan voel ik mij zo gebonden en gevangen, dat ik vaak mijn papier aan de kant leg en denk dat ik nooit meer zal proberen om te schrijven. Maar het gewicht op mijn ziel wordt dan steeds groter, totdat het mij verplettert. Mijn gebed des geloofs is uit mijn hart tot de Heere om Zijn hulp te vragen, om te vragen of Zijn zegen en zalving het lezen van dat wat geschreven is, mag vergezellen. En zo begin ik, in de kracht en het vertrouwen dat Hij mij geeft. Terwijl ik aan het peinzen ben, begint het vuur te branden en mijn bevende hand en hart gaan dan samen verder. En als het Hem behaagt om hetgeen ik schrijf aangenaam te maken bij degenen aan wie het geschreven is, of wanneer een woord dat in grote zwakheid is opgeschreven door Zijn Eigen macht een lieve bedroefde heilige vertroost, dan is mijn ziel van harte gewillig en dankbaar opdat Hij al de eer zal krijgen.

Daarom zal mijn broeder de vrijheid die ik genomen heb om hem zo te schrijven, wel vergeven, en als hij het voor elkaar kan krijgen om voordat hij teruggaat een dag bij ons te komen, en bij ons 's avonds te

preken, dan zullen wij heel blij zijn. Wij hopen om zo snel als mogelijk is van u te horen welke dag we u kunnen verwachten.

Met mijn vrouw, die een medereiziger is naar het Koninkrijk, en onze beide lieve kinderen, gaat het door genade veelal zoals gewoonlijk. De liefde van ons beiden aan u en Mrs. S.

In de hoop op een heerlijke onsterfelijkheid en een eeuwig leven voorbij het graf,
Ik blijf, de uwe in de Heere, G. T. Congreve, Bedworth, 16 april 1846.

2. Als stervenden, en ziet, wij leven

Redacteur J.C. Philpot: Wat een licht, leven en kracht is er in onderstaande brief! Wat een gezonde leer, genadige bevinding en levende praktijk! Hoe krachtig, gevoelig en bevindelijk drukt deze lieve man, die nu naar Huis gegaan is, de verlangende begeerten van zijn hart naar gemeenschap met de gezegende Heere uit! En toch: wat een gevoel van inwonende zonde en hulpeloosheid van het schepsel! We mogen deze brief echt wel een kort begrip van levende godzaligheid noemen. O, ik wilde wel dat wij nog meer van zulke levende bevinding in de Gemeente van God hadden! Hoe weinigen schijnen in deze dagen van lauwe belijdenis te leven als onze lieve overleden vriend geleefd heeft, die, hoewel gestorven, toch spreekt in zijn brieven.

Zeer geliefde vrienden,

Wees gegroet! Moge de vrede van God op u rusten. *Want gij zijt waardig.* Onwaardig in uzelf, maar waardig in Jezus. O, wat is het toch gezegend om dit te mogen voelen!

Ik twijfel er niet aan dat u teleurgesteld bent vanwege het feit dat u niet eerder een brief van mij gehad hebt. Maar, lieve vriend van me, u moet het me wel vergeven en door de vingers zien, want zo vlug als ik begin te schrijven, zo vlug worden de hindernissen vermeerderd. Maar hoe vaak is mijn ziel niet verfrist geworden en heeft mijn ziel zich niet verheugd in de vertroosting die ik heb als ik op deze wijze in contact ben met mijn vrienden in de Heere. Dit is tot nu toe een gezegende en begerenswaardige bezigheid voor mij geweest.

Dit weet de satan ook heel goed. Daarom probeert hij dit te verhinderen en hij kwelt me zoveel hij maar kan. Dit is zo erg, dat ik soms radeloos ben en denk dat ik het maar nooit meer zal wagen om over geestelijke zaken te schrijven.

Een paar dagen geleden pakte een arme vrouw in tranen mijn handen beet en loofde God dat ze enige tijd geleden een van mijn brieven in de Gospel Standard had gelezen. Zij zei dat als dit de gevoelens van een christen waren en ik een christen was, zij dan hoopte en geloofde dat zij ook een christen was. Dit verbrak mijn harde, verdrietige hart. Het bemoedigde mij om mijn haastige besluit terug te nemen en om de zaken in de handen des Heeren over te geven. Ik had hier dus weer een nieuw bewijs dat het voor de Heere niet nodig was om mensen die grote gaven, talenten, geleerdheid en veel licht hebben, of de middelen die de mensen het meest geschikt achten, te gebruiken, om wanneer het Hem genadig behaagt Zijn volk te vertroosten, of Zijn alwijze voornemens uit te werken.

Nee, geloofd zij Zijn lieve, heilige Naam! Hij zal en wil door die instrumenten en middelen werken waarvan wij de minste verwachting hebben. Hierdoor is het des te duidelijker waar die kracht vandaan komt, zodat de trotse, opgeblazen mens vernederd mag worden en Hij hier alleen de eer van krijgt.

Wie had kunnen denken dat slijk het middel zou zijn om het gezicht van de blinde man te herstellen? Wie had kunnen denken dat de God van alle genade en heerlijkheid het voornemen had om die paar arme, ongeleerde vissers tot gezegende apostelen van het Lam te maken, wat vanouds ook al geprofeteerd was? Wie had kunnen denken dat het huisgezin van God, Zijn uitverkorenen, Zijn verlost en Zijn geliefden de

arme, verachte en beproefde mensen van deze wereld moesten zijn, als de Schrift dat ons niet bekend gemaakt zou hebben? Er worden slechts heel weinig rijke, wijze en edele gevonden bij dat hoog bevoorrechte gezelschap. Wie had kunnen denken dat de vervolgende Saulus bestemd was om Paulus, de geliefde, te worden?

Wie had meer dan vijftig jaren geleden kunnen denken dat ik, toen mijn lieve vader en moeder hun geliefde eerstgeborene bijna twee weken lang zagen stuiptrekken en toen mijn moeder zeven dagen en nachten onafgebroken heeft moeten waken, gespaard zou worden, opdat ik deze wonderen zou mogen zien? Ja, dat ik zo'n hemelse zegen zou voelen en dat het voor vele getuigen openbaar zou worden dat ik een vat van barmhartigheid ben? Maar de tijd en Almachtige genade hebben laten zien dat het waar is. O, mijn lieve vrienden, mijn hart bloedt en zingt nu met liefde en met lofzangen tot de God van mijn leven en van mijn zaligheid voor Zijn goedertierenheden. Het smelt van heilige verwondering aan Zijn lieve, heilige voeten. Als Hij maar voldoende kracht en genade schenkt, dan voel ik dat ik mijn leven met blijdschap in Zijn dienst zou kunnen besteden en mijn leven voor Hem zou willen slijten. Voor Hem, Die bloedde, kermde en stierf voor mij! Voor mij! O engelen, o verlost in de heerlijkheid, o heilige Trooster op aarde: kom, geef toch getuigenis aan de oprechtheid van mijn wenende hart!

*The sum total of all that He has to bestow;
My soul craves to possess, feel and enjoy below.*

*De totale som van alles dat Hij mij te geven heeft,
Begeert mijn ziel hier op aarde te bezitten, te gevoelen en te genieten.*

Als ik om meer zou vragen dan wat Hem behaagt om mij hier op aarde te geven, dan weet ik dat Hij het mij zal vergeven. Hij zal het mij niet verwijten. Omdat Hij steeds tegen mij zegt dat ik mijn mond wijd open mag doen en Hij mijn mond ook werkelijk vult. Dan voel ik mij bemoedigd om Hem te vragen of ik steeds een levende voorraad mag hebben. Want mijn verlangens zijn bij tijden als een stromende rivier. Alleen de volheid van Hem, Die alles in allen vervult, kan die verlangens bevredigen. Ik voel dat ik alleen maar kan leven als ik mijn diepste klachten en verdriet bij Hem kan uitzuchten. Ik houd ervan om op die manier mijn stervende leven weg te zuchten. Zo leert de Heere mij om dagelijks aan de zonde te sterven en voor God in de geest te leven. Sterven is een moeilijke taak voor de oude natuur. Zo is het ook een moeilijk werk om van een boezemzonde te scheiden en dagelijks aan de zonde te sterven. Steeds de zonde te voelen leven in mijn sterfelijke leden en te voelen hoe die zonde mij elk uur pijnigt, is werk dat nog zwaarder valt. Dit te voelen terwijl er ook inwendig leven is dat nooit zal sterven, wordt door Paulus in de volgende woorden uitgedrukt: *Als stervenden, en ziet, wij leven.* Dit is inderdaad een zoete en plechtige verrassing! Het is voor degenen die buiten zijn maar een *gelijkenis*, maar het is aan mijn ziel en aan uw ziel, mijn vriend, duidelijk geopenbaard (vgl. Matth. 13: 10-11). Het is een verborgenheid die geopenbaard is door de Geest. Geloofd zij God, dat Hij mij een natuurlijke en geestelijke geboorte gegeven heeft. Het is zinloos als we de ene geboorte deelachtig zijn, zonder de andere deelachtig te zijn. Maar als zij samengevoegd zijn, dan is het werkelijk gezegend. Moge de lieve Naam van mijn Heere voor eeuwig aanbeden worden, want Hij heeft mij tot de allerheiligste plaats geroepen, om te leren en te weten wat de geheimen van Zijn liefhebbende hart zijn. Er is geschreven: *De verborgenheid des HEEREN is voor degenen, die Hem vrezen* (Ps. 25:14) en voor degenen die op Zijn genade hopen. Mijn ziel heeft de God des hemels lief, mijn ziel dient en vreest Hem en hoopt steeds op Zijn genade. Ik heb Hem lief, omdat Zijn Geest getuigt dat Hij mij eerst heeft liefgehad. Ik heb Hem lief vanwege al de goedertierenheid die Hij mij betoond heeft en, naar ik vertrouw, mij nog betonen zal. Ik dien Hem, omdat Hij mijn hart aan Zich verbonden heeft om dat te doen en omdat ik heb gezien dat Hij tot nog toe zo goed, genadig en ontfermend voor mij geweest is. Ook omdat ik zie en ervaar dat Zijn dienst zoet, heilig, ja een volmaakte vrijheid is. Ik vrees Hem. Niet met een slaafse vrees, maar met een kinderlijke vrees. Niet als een wrede slavendrijver als toen ik nog onder de verschrikkingen van de wet was, maar ik vrees Hem als mijn Heere en Meester, mijn Verlosser en Vriend, onder de banier van Zijn liefde en de Evangeliewet van de vrijheid. En dat met een kinderlijke, heilige vrees die ik van binnen gevoel, opdat ik zo'n lieve, getrouwe Vriend als Hij voor mij is toch niet zou beledigen. Opdat ik toch geen reden zou geven dat Hij Zijn lieflijke aangezicht van mij zou verbergen en zou weigeren om met mij gemeenschap te hebben. Dit weigert Hij geregeld, omdat ik niet anders kan dan tegen Hem te zondigen, wat mijn ziel doet zuchten, omdat ik dan weer belast ben. Dit is de reden dat mijn leven zo is alsof ik voortdurend aan het sterven ben. En toch kan ik niet sterven. Mijn vriend weet goed wat ik bedoel. Daarom vreest mijn ziel om tegen Hem te

zondigen. Niet vanwege vrees voor de hel en de pijn, maar vanwege hetgeen ik hiervoor gezegd heb. Omdat ik Hem liefheb en de zonde haat en omdat ik mijzelf haat omdat ik niet kan stoppen met zondigen. Omdat ik mijn waardeloze, stervende leven in een onafgebroken gemeenschap met Hem zou willen besteden, om altijd te leven alsof ik wist dat ik nu zou gaan sterven. Ja, om zo triomferend te sterven als ik voor eeuwig hoop te leven voor de eeuwige troon hierboven.

Ik verwacht niet dat ik aan deze zijde van het graf vrij van de zonde zal zijn. Dat zoek ik ook niet. De Kanaänieten waren in het land overgebleven ten goede van Israël. De zonde heeft ten goede van mij gewerkt, maar voor een deel ook ten kwade. De zonde zal echter eindigen in mijn onsterfelijke goed, zonder enige schade te doen. Geloofd zij God voor deze zoete verzekering. Hoe kwam ik aan die verzekering? Door het verzegelende getuigenis van God de Heilige Geest en de toepassing van het verzoenende bloed van Jezus, dat ik vele malen in mijn geweten heb gevoeld. Hoe weet ik dat dit van God kwam? Door de zoete en gezegende uitwerkingen, waarvan ik gevoel dat die in mijn hart gewerkt zijn. Wat zijn die uitwerkingen? Liefde, vreugde en vrede in de Heilige Geest. Blijft deze verzekering in mijn binnenste? Ja, omdat ik begunstigd ben met de gemeenschap met God door het geloof. Kan er gemeenschap met God genoten worden terwijl er nog schuld blijft liggen op het geweten? Onverzoende zonde en schuld die nog niet is afgewassen door het verzoenende bloed kappen de vleugels van gemeenschap af. Een schuldige, door de zonden belaste en zwaarbeladen ziel kan smeken tot en worstelen met God, maar een levend geloof in beoefening alleen kan zegevieren. Gemeenschap met God kan alleen genoten worden als de verzoenende genade laat zien dat de schuld en zonden aan het kruis genageld zijn en als het handschrift van de wet, dat eens tegen ons was, uitgewist is. Hoe kan ik weten dat ik in het worstelen de overhand krijg bij God, terwijl de Heere vooralsnog vertraagt om de gebeden te verhoren? Wanneer het geloof mij verzekert dat *het gezicht zal komen op de tijd die door God Zelf bestemd is* en wanneer mijn ziel in staat gesteld is om erop te wachten in hoop en te waken in het gebed. Waarom hoop ik dat ik het leven van God in mijn ziel heb? Omdat ik niet kan leven zonder het goede Woord des Levens te proeven, hanteren en gevoelen. En dat gevoel is een teken van leven. Zo zijn ook het 'hanteren' en 'proeven' [van het goede Woord Gods] tekenen van leven. Waarom verlang ik ernaar om het goede Woord des Levens zo te proeven, hanteren en te gevoelen? Christus is het goede Woord des Levens. Hij is het Leven van mijn ziel, het Leven van mijn geest, de Vreugde van mijn hart en de Roem van mijn tong. Hij is het Woord van God dat mij levend gemaakt, genezen en vertroost heeft. Ik wil nog meer en nog meer van Hem smaken, omdat ik hiervoor ook al van Hem geproefd heb. Ik zag dat Hij toch zo zoet en dierbaar was voor mijn ziel, dat niets op deze aarde aan Hem gelijk is. Omdat ik met een levende honger naar Hem gevoed ben en een verlangen voelde om op deze wijze gevoed te worden. Ik wil van Hem [een gelovig] gebruik maken, zodat ik meer en meer verzekerd zal worden dat Hij dezelfde Jezus is Die op Golgotha voor mij gestorven is en met Wie ik hierboven hoop te leven en te regeren. Omdat ik al eerder van Hem [gelovig] gebruik heb gemaakt, werd bewaarheid dat Hij dezelfde Persoon is. Terwijl ik [gelovig] van Hem gebruik heb gemaakt, *druipten mijn vingers van zoete en geurige mirre, mijn ingewanden werden ontroerd om Zijnentwil*. Mijn hart werd versmolten, verbroken en krank gemaakt van liefde tot mijn Allerliefste. Ik zou Hem willen gevoelen zoals ik Hem boven hoop te gevoelen. Want ik voelde dat Hij zo dierbaar is dat ik werkelijk denk dat ik nooit tevreden zal zijn totdat ik daar Zijn lieflijke tegenwoordigheid zal genieten, om nooit meer te zondigen. Waarom denk ik dat ik dagelijks aan de zonde sterf, terwijl ik zie dat de zonde nog steeds in mij leeft? Ik sterf dagelijks aan alle hoop dat ik aan deze zijde van het graf vrij zou zijn van de zonde. Ik sterf dagelijks aan alle verwachting om ooit gered te worden van de zonde en ellende en om ooit, in een rechte weg, mijn schuld uitgewist te hebben uit mijn geweten, om zo de vrede van God in mijn hart te doen komen, zonder dat ik werkelijk in mijn hart gevoel dat de Geest de verdiensten en verzoening van Jezus toepast. Ik sterf dagelijks aan de liefde tot de zonde. Net zoals een stervende heilige in het genot van de tegenwoordigheid van zijn Heere op de zonde zou zien. Hij zou verlangen om er voor eeuwig van verlost te zijn, zodat de zonde hem geen verdriet meer zou doen. Ik strijd dagelijks om mijn banden met de zonde los te maken, zoals iemand zou proberen om een slang los te krijgen. Ik verlang er zeer naar dat de zonde haar grip op mij zal verliezen. Ik voel dagelijks de pijnscheuten van stervende zonden in mij, hoewel de zonden nog steeds levend zijn, tot mijn grote kwelling en ellende. Ik voel wel dat de kracht van de zonde, namelijk haar veroordelende kracht, weggenomen is. Want Christus, het Einde der wet, woont in mijn hart, de Hoop der heerlijkheid. Toch sterf ik dagelijks in de zonde, in de ellende die ik voel omdat de zonde nog steeds over mij heerst. Door deze en andere oorzaken die ik niet zal noemen, voel en weet ik dat ik dagelijks aan de zonde sterf, hoewel de zonde nog steeds in mij leeft. En, God is mijn Getuige, wat verlang ik toch meer en meer om een nieuw leven te leiden dat naar de gerechtigheid is. Dat mijn ziel meer en meer vertroost mag worden en mijn lieve, genadige Heere daardoor

voor eeuwig zal verheerlijkt worden. Ik ben dood voor de wet als zijnde een verbond der werken. Hoewel ik zo lang aan de zonde aan het sterven ben, leef ik toch in de hoop dat ik eens zal voelen dat de zonde in mij de geest zal geven. Dat zal gebeuren in de doodsjordaan. Dat zal het geval zijn als ik mijn laatste adem uitgeblazen zal hebben. O, met welk een verrukking en verwondering zal ik in de eeuwige omhelzingen van Jezus, mijn Heere vliegen, terwijl mijn rouwende vrienden om mijn waardeloze overschot zullen staan en hier beneden met de zonde blijven worstelen. Mijn hart en ziel smelten nu van vreugde bij deze gezegende overdenking, hoewel de gedachte aan het achterlaten van mijn eigen leven en vlees mijn gevoelens bovenmate verwonden. Laat daarom deze regel op mijn voorhoofd getekend worden: *Als stervenden, en ziet, wij leven, want Christus leeft in mij.* Om deze reden ben ik altijd overgeleverd aan de dood, opdat mijn geest behouden moge worden in de dag van de Heere Jezus.

Lieve Naam! Hij zal het laatste woord hierover nooit horen wanneer Hij mij verlost zal hebben om nooit meer te zondigen. Wij kennen ten dele. Zegt Paulus. Wat een vermaak had hij in zijn ziel om zo zijn getuigenis af te leggen ter ere van God voor de kerken. Wat een vermaak heb ik in mijn ziel om mijn getuigenis af te leggen ter ere van God voor mijn vrienden, dat het gezang der verlost en in de heerlijkheid de inhoud en de vreugde van mijn hart is. Ik kan getuigen dat ik in een gezegende mate weet wat de vreugde van de hemel is, voordat ik die gelukkige plaats zal bereiken. *Alsdan zal ik kennen, gelijk ook ik gekend ben.* (1 Kor. 13:12).

*O, to grace how great a debtor
Daily I'm constrained to be!
Let that grace, Lord, like a fetter,
Bind my wandering heart to Thee.*

*O, wat ben ik toch verschuldigd aan genade!
Dagelijks word ik gedwongen om van genade te leven!
Laat die genade, Heere, als een ketting,
Mijn afdwalende hart aan U verbinden.*

En weer: *Als stervenden, en ziet, wij leven.* Alsof wij altijd aan het sterven waren en toch leven zullen. Hoe pijnlijk! Hoe benauwend! Hoe verassend! Inderdaad een waar portret van iemand die enig leven heeft! O, hoe verassend kwam het mij later voor dat ik in het leven gehouden ben terwijl ik midden in de verschrikkingen van de vlammen van Sinaï lag. Ja, dat ik nog steeds gespaard ben om te zien en te voelen welke wonderen God kan doen. Het is voor mij niet minder verassend om te gevoelen dat ik in al die jaren niet verteerd ben geworden in de oven van verdrukking, noch door de vlammen van de zonde en van een schuldig geweten, noch door de roede van Zijn hand. Ik ben steeds in het leven behouden om Hem te prijzen. Kom, mijn broeder, ga eens aan de kant en zie dit grote gezicht: een tak van het braambos dat niet verteerd is! O, verborgenheid van alle verborgenheden, heilig en goddelijk! U weet de oorzaak. Het onsterfelijke leven werd in mijn hart gevonden. Mijn ogen baden zich in mijn tranen en mijn ziel bloedt van vreugde bij het horen van dat geluid. Verblijd u, o rechtvaardigen en heb deel aan de vervoering van mijn ziel, want de Heere heeft het gedaan. Vaarwel, mijn lieve broeder, dienstknecht van de allerhoogste God! Vrede zij met u en met uw vrouw en moge de voorspoed al uw werk vergezellen. Mijn ziel, mijn vrouw en al de broeders groeten jullie beiden in de Heere. Door genade gaat het veelal zoals gewoonlijk. Schrijf snel terug. *Als stervenden, en ziet, wij leven.* Ik ben een mysterie en wonder voor mezelf.

Uw geliefde in de Heere, George Thomas Congreve, Bedworth, 6 augustus 1846

3. Een lofbetuiging

Mijn lieve vriend, het is nu een lange tijd geleden sinds ik in staat geweest ben om u te schrijven. Ik zal echter de zoete ogenblikken niet vergeten, die ik besteed heb in het spreken met u. Zij zijn nu voorbij en

weggegaan. Vijftien of zestien maanden geleden verwachtte ik niet meer dat ik het licht zou krijgen dat nodig was om mijn weg te bezien. Veel minder verwachtte ik dat ik nog in staat zou zijn om u te schrijven.

*Wonders of grace to God belong;
Repeat His mercies in your song.*

*Wonderen van genade behoren aan God toe;
Zing steeds weer van Zijn genade in uw lied.*

Nu kan ik mijn weg zien terwijl het licht lieflijk schijnt, hoewel ik nog niet genoeg kan zien om iemands gelaatstrekken te onderscheiden als zij mij voorbijlopen. Ik ken hen alleen maar aan hun stem, maar wat een genade is het dat ik nog kan zien! Een oog is geheel verduisterd en het andere oog is heel zwak en kan niet scherp zien. De ontsteking was heel heftig. Maar geloofd zij God: mijn geestelijke zicht wordt sterker en helderder en mijn latere dagen zijn meer gezegend dan mijn eerdere dagen. Zo geeft de Heere een zoete vergoeding voor het zicht wat Hij weggenomen heeft. Zo ziet u dat Hij de vertroosting die ons het liefst zijn wegneemt, opdat Hij ons in plaats daarvan iets beters zal geven. Hij laat ons zien dat wij in de oven leren en de zegening verkrijgen die wij elders niet zouden kunnen krijgen en leren kennen. Hoe wijs, goed en genadig zijn alle handelingen van God met Zijn kinderen in de wildernis. Toch kunnen zij soms Zijn hand niet zien. Dan schijnen wij de zegen mis te lopen. Het is altijd door vele verdrukkingen geweest en dat zal ook zo blijven, totdat het laatste uitverkoren schip veilig aan zal komen in de haven van de eeuwige rust. Veilig bij Christus, om nooit meer te zondigen. Deze woorden vrolijken mijn hart vaak op. Zij brengen mijn hart in beweging en verwarmen mijn hart. Zo bemoedigde Paulus de oude kerken gewoonlijk in al hun verdrukkingen. Hij wees ze op de Heere. Zo bemoedigt de Heere ook vaak Zijn verdrukte, arme, vermoeide en verachte volgelingen. Moge de Heere zo ook steeds mijn vriend en mijzelf bemoedigen in al onze benauwdheid, verdrukking en verdriet. Moge Hij ons leren dat alles niet opgewogen kan worden tegen de heerlijkheid die in ons geopenbaard is. De geest is inderdaad gewillig, maar het vlees is zwak. Hij weet dat en wij weten het ook. Hij kan en zal met ons medelijden hebben en nog steeds met ons meevoelen. Wij weten dat het waar is dat Hij, in plaats van ons van Zijn tegenwoordigheid weg te schoppen, onze trage harten een weinig tot Hem beweegt om ons opnieuw en opnieuw te zegenen aan Zijn lieve voeten.

Uw geliefde in de Heere, George Thomas Congreve, Bedworth, 1 maart 1858